

Některé etické a právní otázky v našem oboru (8)

V minulé části seriálu jsme se na materiály „nejasného“ původu v našem oboru – především tedy na okolnosti jejich získávání - podívali z hlediska trestního práva. Dnes, v pokračování závěrečném, se jim budeme věnovat z hlediska práva občanského. To je problematika pro sběratele nejzajímavější a nejpodstatnější, v jejímž rámci je třeba hledat odpověď na otázku, zda se vůbec lze stát vlastníkem věci, která byla původně nabyta nepoctivým způsobem.

FRANTIŠEK BENEŠ

V průběhu roku jsme se seznámili s řadou případů, kdy se filatelisté a filatelističtí funkcionáři podíleli na vzniku materiálů „nejasného“ původu, nebo se nějakým způsobem účastnili na jejich odcizení či zpronevěření - a zejména prodeji. Za bezmála sto let trvání naší známkové tvorby jich byla dlouhá řada, a to jsme jistě neukázali zdaleka všechny. Přesto je jasné, že šlo vždy o jednotlivce nebo malé skupinky, představující jen pověstnou kapku v moři mezi ostatními filatelisty, kteří na takové neblahé činnosti neměli žádný podíl. Uvedené materiály však většinou putovaly na trh a nyní se nacházejí v mnoha sbírkách a exponátech – drží je tedy mnoho sběratelů, kteří o jejich skutečném původu často nemají tušení. Jsou však jejich pravými vlastníky? Nemusejí se obávat, že je po nich může někdo oprávněně chtít zpátky? Ač sám právník, k odpovědím na tyto otázky jsem přizval kolegy, advokáty JUDr. **Petra Folprechta** (filatelistického znalce) a Mgr. **Vladimíra Kyzlinka**; oběma za pomoc s přípravou této části článku děkuji.

Hledisko soukromoprávní

Minule jsme ukázali, jaké trestněprávní důsledky mohou mít jednání, která lze kvalifikovat jako protiprávní a se kterými je bohužel možno se ve filatelii v souvislosti s materiály „nejasného“ původu setkat. Jaké dopady těchto jednání však můžeme pozorovat v rovině občanskoprávní? Může se osoba, která nelegálním způsobem získala známku, zkusmý tisk či jiný předmět filatelistického zájmu, stát jejím vlastníkem? A jaká situace nastává, pokud materiál prodá jinému sběrateli? Na tyto a další související otázky se pokusíme nyní odpovědět.

Jistě není třeba zvlášť připomínat, že s počátkem roku 2014 došlo k významným změnám v českém soukromém právu, a to v důsledku přijetí **nového občanského zákoníku** (NOZ) a dalších souvisejících zákonů. Avšak vzhledem k tomu, že vznik mnoha současných právních vztahů spadá do období účinnosti právní úpravy předcházející (to je do doby účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník /ObčZ/ a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník /ObchZ/), budeme na tyto otázky pohlížet i optikou právních předpisů účinných do 31. 12. 2013.

Zaměříme se nejdříve na situaci, kdy osoba, která získala určitý materiál nezákonným způsobem, jej má stále **u sebe**, tedy nikomu jej neprodala, nedarovala, ani s ním jinak podobně nenaložila. Pro názornost uijme příkladu zaměstnance tiskárny, pošty nebo souvisejícího úřadu, který ze svého pracoviště vynesl

známku nějakým způsobem odlišnou, tedy sběratelsky cennou (například nehotovou), a ponechal si ji. Je zřejmé, že k takto získané známce vlastnické právo **nenabyl**, neboť ji nezískal na základě právem uznaného titulu (tedy smlouvou, soudním rozhodnutím apod.). Mohl se však tento zaměstnanec stát legálním majitelem poté, co měl dlouhodobě známku u sebe a její oprávněný vlastník se o ni nepřihlásil? Slovy práva - mohl vlastnické právo k takové známce **vydržet**?

Institut **vydržení** je znám již od dob římského práva a jeho účelem je uvedení do souladu dlouhodobého faktického stavu se stavem právním. V důsledku vydržení se ten, kdo má vůli s věcí nakládat jako s vlastní a fakticky ji ovládá (terminologií NOZ *drží vlastnické právo k dané věci*), stane i jejím skutečným vlastníkem.

Aby však mohlo k vydržení vlastnického práva dojít, musí být naplněny zákonem stanovené **podmínky**. Jak vyplývá ze samotné podstaty vydržení, základním kritériem bude uběhnutí určité doby. Tato takzvaná **vydržecí doba** činí pro movité věci - jak podle NOZ (§ 1091), tak podle ObčZ účinného do 31. 12. 2013 - **tři roky**. Pouhé uplynutí doby, po kterou má držitel věc u sebe jako věc vlastní a po kterou se o ni nepřihlásí skutečný vlastník, však k vydržení samozřejmě nemůže stačit. Právo proto bere na zřetel další skutečnosti, kterými jsou (zjednodušeně řečeno) způsob, jakým držitel držbu nabyl a za jakých okolností se tak stalo. NOZ stanoví, že vlastnické právo může vydržet pouze **poctivý držitel**, jehož držba je současně pravá a zakládá se na právním důvodu, který by postačil ke vzniku vlastnického práva.

§ 1095 současně připouští **mimořádné vydržení**, které spočívá v tom, že „*Uplyne-li doba dvojnásobně dlouhá (v našem případě tedy šest let), než jaké by bylo jinak zapotřebí, vydrží držitel vlastnické právo, i když neprokáže právní důvod, na kterém se jeho držba zakládá. To neplatí, pokud se mu prokáže nepoctivý úmysl.*“

Ve všech případech je důležitý § 1092, který uvádí: „*Do vydržecí doby se ve prospěch vydržitele započte i doba řádné a poctivé držby jeho předchůdce.*“

Je nad možnosti tohoto článku teoreticky rozebírat jednotlivé uvedené podmínky, zkusme se proto vrátit k našemu zaměstnanci tiskárny, pošty či úřadu a prakticky posudme jeho situaci pohledem daných kritérií.

Aniž by byl člověk právníkem, jistě neoznačí toho, kdo neoprávněně vynesl známku z pracoviště a ponechal si ji, za poctivého držitele. Za pravdu takového uvažování dává i sám zákon, který za poctivého držitele (ObčZ účinný do 31. 12. 2013 užíval termínu *oprávněný držitel*, kdy obsah těchto pojmů je velmi podobný) označuje toho, *kdo má z přesvědčivého důvodu za to, že mu náleží právo, které vykonává*. V důsledku pak jde

o to, zda je držitel v **dobré víře**, že mu jím vykonávané právo skutečně náleží. Mohlo by být namítnuto, že náš zaměstnanec například nevěděl, že si známku nemůže ponechat, a že je tak proto v dobré víře a je poctivým držitelem. Proti takovému závěru se však jednoznačně postavila judikatura českých soudů, podle které právní omyl držitele, vycházející z neznalosti jednoznačně formulovaného ustanovení zákona, není omluvitelný a v takovém omylu jednatel proto nemůže být držitelem v dobré víře.

Lze tedy uzavřít, že osoba, která není, resp. objektivně nemůže být v dobré víře, že vykonávané právo jí skutečně náleží, **nemůže nikdy** vlastnické právo k dané věci **vydržet** a nemůže se tak stát na základě vydření vlastnickem věci.

Situace se však dramaticky promění, převede-li nepoctivý držitel domnělé vlastnické právo na třetí osobu. Takové okolnosti nás přivádějí k zásadní problematice, kterou je **nabytí vlastnického práva od nevlastníka** (v terminologii NOZ *od neoprávněného*), tedy k problematice, která přináší složitě theoretické otázky řešící konflikt obecného zájmu na ochraně vlastnického práva původního vlastníka a obecného zájmu na ochraně dobré víry kupujících.

V době před účinností NOZ byla celá tato oblast poměrně nepřehledná. Jednak dva základní soukromoprávní kodexy k ní přistupovaly v základu zcela **odlišně** (kdy v režimu obchodního zákoníku bylo nabytí od nevlastníka připuštěno, a naopak občanský zákoník spočíval až na výjimky na klasické zásadě, že *nikdo není oprávněn převést na jiného více práv, než sám má*) a navíc dlouhodobě přetrvával názorový **rozkol** mezi judikatorně nejvlivnějšími soudy naší republiky - tedy mezi Nejvyšším soudem a Ústavním soudem, kdy první jmenovaný vystupoval spíše na ochranu práva původního vlastníka a druhý na ochranu dobré víry nabyvatele.

Odlišný přístup k nabytí vlastnického práva od neoprávněného ve dvou základních zákonech soukromého práva vyvolával úvahy o porušení čl. 11 Listiny základních práv a svobod, v němž je stanoveno, že vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.

Pokud podle předchozího občanského zákoníku někdo koupil věc od osoby, která nebyla jejím vlastníkem, nenabyl kupující k věci vlastnické právo, nýbrž se stal jen jejím držitelem – a to buď oprávněným (v terminologii NOZ *poctivým*) – pokud byl v dobré víře, že kupuje od vlastníka, nebo neoprávněným (*nepoctivým*) – pokud v dobré víře nebyl. V obou případech převedl-li tento první kupující věc na další osobu (druhého kupujícího) a tato osoba dál na třetí atd., nestal se nikdo z těchto dalších kupujících vlastníkem převážené věci, neboť své právo odvozoval od osoby, která vlastníkem nebyla. Důsledkem bylo, že skutečný vlastník mohl kteréhokoli z kupujících žalovat na vydání věci. Tak bylo možné narušit i několik v minulosti vzniklých právních vztahů, čímž docházelo ke značnému oslabení právní jistoty.

NOZ přináší do této problematiky více pořádku, a to sjednocenou speciální úpravou **nabytí vlastnického**

práva od neoprávněného obsaženou v ust. §§ 1109 - 1113. Tím je odstraněna dualita, která v době platnosti předchozí právní úpravy často vedla k účelovému sjednávání obchodněprávního režimu i pro vztahy nepodnikatelské.

Hned v úvodním ustanovení § 1109 NOZ stanovuje výčet situací, při kterých ten, kdo získal věc (nezapsanou ve veřejném seznamu) od osoby, která sice nebyla oprávněna vlastnické právo převést, ale nabyvatel byl vzhledem ke všem okolnostem v dobré víře, že k tomu oprávněna je, se za stanovených podmínek bez dalšího přesto **stane vlastníkem** (praktickými příklady v našem oboru jsou nabytí věci ve *veřejné dražbě* či *od podnikatele při jeho podnikatelské činnosti v rámci běžného obchodního styku* – tedy **nákupem na aukci** nebo **v prodejně**). Dobrá víra nabyvatele se v tomto případě předpokládá (ten ji nemusí prokazovat). Kupující se nemusí obávat, že by jeho nově nabyté vlastnické právo bylo zpochybněno.

Hned následující § 1110 však stanoví: *„Získal-li někdo v dobré víře za úplatu použitou movitou věc od podnikatele, který při své podnikatelské činnosti v rámci běžného obchodního styku obchoduje takovými věcmi, vydá ji vlastníku, který prokáže, že věc pozbyl ztrátou nebo že mu věc byla odňata svémocně a že od ztráty nebo odnětí věci uplynuly nejvýše tři roky.“* To je pro kupujícího samozřejmě znepokojivé, protože by to silně oslabovalo jeho jistotu, že se stal vlastníkem věci. Proto je třeba stanovit, jaký charakter vlastně má naše hypotetická nehotová cenná známka. Jistě jde o věc (§ 489 stanoví, že *věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí*), a to věc *movitou*, ale otázkou je, zda ji považovat za *použitou* (tím nemáme na mysli *razičkovanou*, jak by ze stejného výrazu ve filatelistické terminologii vyplývalo), tedy nikoli novou, ale již používanou. Co se přitom rozumí použitou věcí, není v NOZ definováno, není stanovena ani míra opotřebení nezbytná pro to, aby mohla být věc - resp. zboží - považována za použitou ve smyslu zákona (§ 2168 hovoří o *již použitém spotřebním zboží*, což není náš případ). Web advokacie.cz uvádí, že *„V praxi bude záležet zejména na způsobu prodeje (prezentace) zboží a na souvisejících objektivních okolnostech.“* Jiný právní předpis, konkrétně zákon č. 235/2004 Sb. o DPH v § 90 o předmětech sběratelského zájmu (a výslovně o poštovních známkách) uvádí, že **nepatří** do kategorie použitého zboží. V takovém případě by jistota kupujícího jako nového vlastníka v případech uvedených v paragrafu předchozím (1109) nebyla oslabena.

Pro další situace, například pro nákup od jiného sběratele, na burze, na internetu apod. bude stěžejní patrně ust. § 1111 NOZ, které stanoví: *„Získal-li někdo movitou věc za jiných okolností, než které stanoví § 1109 nebo 1110, stane se vlastníkem věci, pokud prokáže dobrou víru v oprávnění převodce převést vlastnické právo k věci. To neplatí, pokud vlastník prokáže, že věc pozbyl ztrátou nebo činem povahy úmyslného trestného činu.“* Zjednodušeně z uvedeného ustanovení vyplývá, že lze nabytí vlastnické právo k věci od nevlastníka i tímto způsobem (v našem případě např.

mimo veřejnou dražbu či nikoli od podnikatele v oboru), avšak **nabyvatel musí prokázat svou dobrou víru** v oprávnění převodce vlastnické právo převést. Přesto se vlastníkem kupující **nestane**, prokáže-li skutečný vlastník, že mu předmětná věc byla dříve například **odcizena**.

Uvedené ustanovení § 1111 na první pohled evokuje časově neohraničenou možnost skutečného vlastníka domáhat se na kupujícím vydání věci. Není tomu však tak, neboť je stále třeba mít na paměti institut vydržení. Splní-li totiž kupující výše uváděné podmínky stanovené zákonem a vydrží k věci vlastnické právo (**vydržecí doba činí už zmíněné tři roky**), případná snaha původce vlastnicka domoci se na kupujícím vydání věci **nebude úspěšná**.

Pro úplnost doplníme, že má-li kupující takto nabytí vlastnické právo vydržením, nesmí během vydržecí doby **ztratit dobrou víru** v poctivost své držby. Pokud by se tedy v jejím průběhu dozvěděl, že osoba, od které známku či jiný předmět koupil, nebyla skutečným vlastníkem a vlastnické právo tak ani nemohla převést, dobrá víra okamžikem takového zjištění zaniká a s ní i poctivost držitele a možnost vydržet vlastnické právo.

V úvodu byla řešena situace, kdy nepoctivý držitel nijak s věcí - řečneme kradenou vzácnou známkou - nenaloží a zkrátka si ji ponechá. Sám k takové známce nikdy vlastnické právo nezíská, neboť ji nedrží poctivě. Jaké následky však nastanou, zemře-li takový nepoctivý držitel a známka bude jako domnělá součást pozůstalosti potvrzena dědici nepoctivého držitele jako **součástí dědictví**? K této otázce se opakovaně vyjádřily v rámci své rozhodovací praxe soudy, které uzavřely, že rozhodnutím v dědickém řízení **nenabývá** osoba vlastnické právo k věci, která nebyla ve vlastnictví zůstavitele, neboť taková věc součástí dědictví nemůže být. Dědici se pak otevírá jediná možnost k nabytí vlastnického práva, kterou je vydržení za splnění zákonem stanovených podmínek (tedy uplynutí už zmíněné tříleté vydržecí doby a po celou dobu současně dobrá víra v poctivost nabytí).

S uvedenými otázkami vydržení, případně nabytí od neoprávněného, se logicky pojí další oblast, kterou je **náhrada škody**, případně povinnost k **vydání věci**. Je bez dalšího zřejmé, že ten, kdo věc neoprávněně získal například krádeží nebo zpronevěrou, je povinen k jejímu vydání skutečnému vlastníkovi. Případně je povinen nahradit vlastníkovi způsobenou škodu finanční kompenzací, když reálné vydání není možné (pokud byla věc například v mezidobí zničena). Má-li však věc v držení poctivý držitel, může po něm skutečný vlastník požadovat pouze vydání věci, nikoli už úhradu jakékoli vzniklé škody. Dokonce i v případě, kdy by poctivý držitel věc zničil, není povinen k náhradě škody tím vzniklé skutečnému vlastníkovi.

Uvedené jistě není vyčerpávajícím osvětlením všech situací, se kterými je možno se setkat při řešení soukromoprávních otázek souvisejících s nastoleným tématem. Snad je však alespoň základním průvodcem, který může napomoci v orientaci každého sběratele v ne vždy přehledném světě právních předpisů.

Jestliže jsme se v předchozích kapitolách mohli opřít o právní předpisy, v oblasti etické takovou možnost nemáme. Proto jsem poprosil Ing. **Josefa Weissensteina**, kolegu-znalce a publicistu známého vyhraněnými a jasně formulovanými názory (a v mých očích autoritu na tomto poli), o jeho názor. Tady je:

„Vážený pane kolego, na základě Vašeho přání přičiňuji několik poznámek k Vašemu textu *Některé etické a právní otázky v našem oboru*.

Primo: Jak jest nám oběma známo, etický kodex je veličina značně vágní. Je determinován především tradicemi (teritoria, rodiny, doby etc.), ale i politickou konstelací. Jednoduše řečeno, co je v jednom historickém údobí považováno za etické, v jiném může být vnímáno opačně (a totéž lze říci i o různých státech a kulturách, působících i v jednom časovém úseku). Vzpomeňme například, jak se změnilo v okupované Evropě etické principy po nástupu nacionálního socialismu nebo tzv. reálného socialismu. Aniž bych chtěl věci hodnotit, musím připomenout např. konfiskace majetku včetně sbírek všeho druhu. Nebo např. tzv. „spekulace“. Ta byla podle principu třídní socialistické morálky dokonce trestným činem, zatímco dnes jde o legitimní způsob tvorby zisku. Nebo z jiného soudku: Zatímco křesťanský morální kodex zapovídal po dlouhá staletí obchodování za účelem zisku, nic nevadilo vytváření zisku pomocí využívání (ve skutečnosti legálního zneužívání) lidské práce třetího stavu formou nevolnictví, resp. poddanství. Naproti tomu za minulého režimu platila nepsaná zásada, že kdo nekrade, okrádá svoji rodinu. Oproti dnešku se toho v tomto směru zase až tolik nezměnilo, snad pouze v tom, že někteří kradou o poznání více než jiní, ale jen proto, že k tomu mají příležitost, což v době „společenského vlastnictví výrobních prostředků“ nebylo přirozeně možné.

S takto vypěstovanou morální výbavou, kdy občan-filatelista podvědomě cítí, že etika nemá v praxi absolutní hodnotu, ale je společensky determinována (relativizována), vnímá i sběratelské položky a nezajímá jej způsob jejich nabytí (snad se ošívá jen v důsledku možných sankcí, což ovšem nemá s morálkou nic společného). A nezajímá jej **bohuzel** ani jejich **autentičnost** (což je navysost odborná záležitost), ale pouze růst jejich reálné ceny. A právě v tom vidím degeneraci našeho oboru. **Role znalců nespočívá podle mého názoru ve zpětném a jistě nepřesném hodnocení co bylo, resp. nebylo ukradeno či nelegálně získáno, ale v oddělení zrna od plev** (v odborném slova smyslu) na straně jedné a **ve správné klasifikaci zrna** na straně druhé. V obou směrech panuje katastrofální anarchie. Jde tedy o dva ucelené soubory problémů. Tedy -

Secundo: Jak jste již sám naznačil, nedokázali jsme se vyrovnat s technologickou specializací a moderní položky přizpůsobujeme metodice logicky uplatňované pro materiály předfilatelistického období. Tak např. každou prkotinu nazýváme typem místo toho, aby typ označoval rozdíly, které determinují kvalitativní hodnoty. Mělo by být přímo zapovězeno, aby retuše, které jsou pouze technickým opatřením, byly označovány za typy

Závěrem

a naopak zásadní změny kvality nejsou vůbec rozlišovány. Jak je možné, že u smutečního aršíku A. Zápotockého je adorována přeškrtnutá bobulka a nevnímají se rozdíly v individuálně provedených rámečcích, které determinují kvalitativní změnu ceny? Nebo mě napadá tzv. šrafované psaníčko u známky Pof. 2111. Jak je možné, že dodnes není klasifikováno jako II. typ, když jde o změnu technologie výroby hlubotiskové TF (válce) z leptané na moletovanou, tedy o kvalitativní změnu? Zatímco kolem nepatrných retuší, které jsou mnohdy těžce identifikovatelné i pod lupou, se dělá velká filatelická věda. O šílených rozdílech v cenách „prkotin“ ani nemluvě. Svět se přece ubírá zcela jinou cestou. Kolik místa je věnováno „technikálím“ (tedy v mých očích např. polygrafickým souvislostem a všelijakým detailům týkajícím se moderních známek) v časopisu britské společnosti sběratelů čs. známek Czechout? Sotva 10 %. Vše ostatní je poštovní historie a poštovní provoz. A tím se dostávám k dalšímu problému:

Tertio: Stále nejsme ochotni odlišovat **autentické a neautentické sběratelské předměty**. Ve svém textu poukazujete na obtížnost odlišení autentických od neautentických technických jinakostí, především u perforace. Domnívám se, že byste měl přidělit (jako předseda Komise znalců SČF) některému z adeptů znalectví, jako znaleckou práci, zmapování perforačních soustav, které byly používány k zoubkování známek v ČGU. Vše ostatní budiž považováno za soukromé perforace a ty z ČGU, které nejsou známy z reálného poštovního provozu, budiž považovány za nepřepážkové. Pokud by se toto provedlo včas, mohlo být dnes na 95 % jasno. Stejně tak celistvosti. V katalogích by mělo být bez obalu uvedeno, co je macha a co vložené falzum. Jakékoli antedatování prokázané v otisku denního razítka již není podle mého názoru macha (ve smyslu „dělanikum“), ale prachobyčejný padělek, kde antedatování slouží k oklamání kupujícího. Nebojme se nazývat tzv. revoluční přetisky „sukromými“ a všelijaké soukromé známky v lepších případech „dobročinnými nálepkami“. Nicméně čistit filatelii v době, kdy již sběratelská veřejnost ztratila zájem o většinu aspektů, kromě reálné ceny sběratelských předmětů, je dosti pozdní „honěná bycha“. Už proto, že se ta dělanika úspěšně prodávají a publikují v katalogích. A tím se dostávám k poslednímu okruhu problémů, o nichž se chci zmínit -

Quarto: Exponáty, v nichž se objeví uvedené filatelické kýchce, by měly být na výstavách vyloučeny ze soutěže, nebo by alespoň mělo být sníženo jejich bodové hodnocení. A já se ptám: Jsou porotci na těchto soutěžích ochotní a zároveň schopní takto postupovat? Jsou dostatečně kvalifikováni a neúplatní?

Touto řečnickou otázkou k zamyšlení bych svoje úvahy podané ve velké zkratce ukončil. A tak Vám přeju úspěšný boj s větrnými mlýny, jenž, jak víme, nikdy nekončí.

Jinak – ten Váš text je mimořádně zajímavé čtení, kterým pohled „do kuchyně“ vždy bude. Změnit filosofii filatelie, která u nás notoricky trpí nedostatkem širší intelektuální základny, může jen ten, kdo má dosti odvahy, možností a schopností věci měnit. Kéž byste touto osobností byl Vy. Žádnou další široko daleko nevidím.

Milý trpělivý čtenáři - díky za pozornost, s níž jsi dočetl až sem, k závěru osmidílného seriálu na téma materiálů „nejasného“ původu, s nimiž se v naší známkové tvorbě setkáváme už bezmála sto let. Ne všechny mají temný původ - za některými snad stála snaha povznést československou filatelii v jejich počátcích, za jinými chyba, omyl, nedostatek kontroly. Prakticky všechny se však dříve nebo později staly prostředkem směřujícím k tvorbě zisku, na trhu nekale konkurujícími materiálům původu korektního (minimálně tím, že odčerpávají část koupěschopné poptávky).

Ukázali jsme zdroje a původ některých z těchto materiálů (i když jistě ne všech, o některých to ani nevíme) a naznačili právní důsledky plynoucí z jejich získávání a držení. Jistým uklidněním pro řadu sběratelů může být, že jim nejspíš nehrozí, že by i o ty nejpodezřelejší měli přijít – s odstupem doby a rostoucím počtem rukou, kterými prošly, stoupá množství těch, které lze považovat za vydržené v dobré víře – samozřejmě pokud kupující o případných podezřelých okolnostech původu nevěděli (ty leckdy vyšly najevo až mnohem později). Navíc se v řadě - a spíše ve většině - případů nenašel skutečný vlastník, který by u těch ukradených a zpronevěřených uplatnil právo na jejich vydání (obvykle jde o podniky a instituce, které ztrátu nejspíš ani nezjistily - i když co není, může být).

Ztotožňuji se s názorem Josefa Weissensteina, že není úkolem znalců zkoumat okolnosti, za nichž se do rukou sběratelů dostaly ty či ony materiály – to by měli dělat spíše historikové (minimálně u těch starších), nemluvě o tom, že dohlížet na svůj majetek by měl především vlastník. Jak správně JW uvádí, úkolem znalců je zkoumat, zda jde o materiály autentické (například zkusmý tisk zůstává zkusmým tiskem, ať pochází z jakéhokoli zdroje), či padělané, nebo patisky.

To ale samozřejmě neznamená, že by tím byla vyřešena otázka etická, kterou jsme položili v úvodu článku před sedmi měsíci: Máme se o takové materiály jako filatelisté zajímat, nebo se od nich štítivě odvrátit? - Na tu si ale musí každý sběratel odpovědět sám... ■

Program Dne české filatelie v PM dne 10. 11. 2015

Dopolední část

9:15 - Přivítání ředitelem Poštovního muzea

9:20 – 9:45 - František Beneš: *Novinky ve znalecké činnosti ve vztahu k exponátům Poštovního muzea*

9:55 – 10:20 - Přehled činnosti PM za rok 2015 i s výhledem na rok 2016

10:30 – 11:30 - Komentovaná prohlídka výstavy Václav Zapadlák (kurátoři výstavy)

Odpolední část

13:30 – 15:00 - Volná prohlídka muzea

15:00 – 15:30 - Komentovaná prohlídka výstavy Holubi pošta (kurátoři výstavy)

15:30 – 16:00 - Autogramiáda Romana Vonaška

16:00 – 17:00 - Přednáška Romana Vonaška (fotbalový internacionál a chovatel holubů): *Zkušenosti s chovem holubů v ČR a zahraničí*